

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-1-79
Karar Sayısı : 13-09/117-63
Karar Tarihi : 06.02.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER: Şamil PİŞMAF, Başak ARSLAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Termopet Akar. Nak. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Esra GÜMÜŞ
Mutlukent Mah. Angora Blv. 2689. Sok. No:13 Çankaya/Ankara

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Termopet Akar. Nak. ve Tic. Ltd. Şti.'ye yönelik yapılan başvuru neticesinde alınan 28.08.2012 tarih, 12-42/1252-406 sayılı Rekabet Kurulu kararının yeniden değerlendirilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 21.09.2012 tarih ve 7182 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 29.01.2013 tarih ve 2012-1-79/BN sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu'nda; taraflar arasındaki dikey anlaşmaya ilişkin olarak tesis edilen Rekabet Kurulunun 28.08.2012 tarihli ve 12-42/1252-406 sayılı kararında usul yahut esas yönünden herhangi bir düzeltme ya da değişiklik yapılmasına yer olmadığı, bu nedenle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu (İYUK)'nun 11. maddesi kapsamında yapılan başvurunun reddinin gerektiği görüşü ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Yapılan başvuruda özetle, Kurulumuzun 28.08.2012 tarih ve 12-42/1252-406 sayılı kararına konu olan akaryakıt istasyonunun malik Hüsem YÖRÜMEZ ile herhangi bir bağlantısı bulunmayan şirketler tarafından işletilmesi ve malikin hiçbir dönem söz konusu istasyonda faaliyet göstermemesi nedeniyle, Termopet Akar. Nak. ve Tic. Ltd. Şti. (TERMOPET) ile işleticiler arasında 13.03.2007 tarihinden itibaren 10 yıl süre ile TERMOPET lehine tesis edilen intifa hakkına istinaden kurulan dikey ilişkinin anılan süre boyunca 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında muafiyetten yararlanabileceği öne sürülmekte, bu doğrultuda mevcut başvurunun İYUK'un 11. maddesi çerçevesinde üst makama başvuru kapsamında değerlendirilmesi talep edilmektedir.
- (5) Kurulumuzun yukarıda yer verilen kararına konu olayda; Hüsem YÖRÜMEZ tarafından yapılan 08.06.2012 tarihli başvuruda, maliki olunan taşınmaz üzerindeki akaryakıt istasyonunun 12.12.2006 tarihinde 1 yıl süre ile Erdoğan VARLIKER'e ve 08.05.2009 tarihinde 10 yıl süre ile Berpet Akaryakıt Madencilik Kimya Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye (BERPET AKARYAKIT) kiraya verildiği, kira sözleşmeleri doğrultusunda söz konusu taşınmaz üzerinde TERMOPET lehine 13.03.2007 tarihinden itibaren 10 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği belirtilmiş, TERMOPET'in lehine tesis edilen intifa hakkını terkin etmeyerek 07.12.1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddia edilerek, gereğinin yapılması talep edilmiştir.
- (6) Konuyla ilgili olarak yürütülen önaraştırma kapsamında TERMOPET'ten edinilen yazıda ise özetle; söz konusu akaryakıt istasyonunun ilk olarak 26.02.2007 tarihinden itibaren 5

yıl süreli Bayilik Sözleşmesine istinaden Erdoğan VARLIKER (ENSA PETROL) tarafından işletildiği ve malik Hüsem YÖRÜMEZ tarafından TERMOPET lehine 13.03.2007 tarihinde 10 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği belirtilmiştir. 25.05.2009 tarihinde ise istasyonun BERPET AKARYAKIT'a devri ile birlikte yeni bir bayilik sözleşmesi akdedildiği ve 25.05.2012 tarihinde de bu sözleşmenin 5 yıl süreyle yenilendiği ifade edilmiştir. Ayrıca başvuruya konu olan akaryakıt istasyonunda malik ile hiçbir bağlantısı olmayan üçüncü şahısların bayi olarak faaliyet gösterdikleri iddia edilmiştir.

- (7) Hüsem YÖRÜMEZ'in mezkûr başvurusu üzerine yapılan önaraştırma neticesinde alınan Kurulumuzun 28.08.2012 tarih ve 12-42/1252-406 sayılı kararında bu hususlar değerlendirilmiş ve söz konusu dikey ilişkiye konu bayilik anlaşmasının tarafı olan işleticiler ile malik Hüsem YÖRÜMEZ'in farklı kişiler olması dikkate alındığında, taraflar arasında düzenlenen sözleşmelerin tamamı incelenerek Hüsem YÖRÜMEZ tarafından TERMOPET lehine intifa hakkı tesisine ilişkin 13.03.2007 tarihli resmi senedin imzalanmasından önce Hüsem YÖRÜMEZ ile Erdoğan VARLIKER arasında 12.12.2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere bir kira sözleşmesinin düzenlendiği, bu nedenle taraflar arasında 26.02.2007 tarihli Akaryakıt Bayilik Sözleşmesi ile bununla bağlantılı 13.03.2007 tarihli intifa hakkından oluşan dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin (a) bendinde düzenlenen istisna kapsamına girmeyeceği ve 26.02.2012 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığı değerlendirilerek, taraflara 60 gün içinde aralarındaki dikey ilişkiyi tamamen sonlandırmaları hususunda süre verilmesi sonucuna ulaşılmıştır.
- (8) TERMOPET vekilince gönderilen işbu karara konu başvuruda ise, yukarıda anılan teşebbüsler arasındaki dikey anlaşmaya esas teşkil eden sözleşmelerin taraflarına, tarihlerine yahut sürelerine ilişkin herhangi bir itirazda bulunulmamış; bununla birlikte Kurulumuzun malik Hüsem YÖRÜMEZ ile işleten (bayi) arasında bir bağlantı bulunduğu yönünde yapmış olduğu tespitine itiraz edilmiş ve Hüsem YÖRÜMEZ'in hiçbir dönem şikayete konu olan istasyonu işletmediği ve bayilik sözleşmesine taraf olan işletenlerle de herhangi bir bağlantısının bulunmadığı ifade edilerek; 13.03.2007 tarihinden itibaren 10 yıl süre ile TERMOPET lehine tesis edilen intifa hakkı ile oluşan dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında muafiyetten yararlanması ve dolayısıyla anılan Kurul kararının değiştirilmesi talep edilmiştir.
- (9) İYUK'un "Üst makamlara başvurma" başlıklı 11. maddesinin birinci fıkrasında, *"İlgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. ..."* hükümüne yer verilmiştir. 4054 sayılı Kanun'un 54. maddesinde ise Rekabet Kurulu kararlarında sürelerin, gerekçeli kararın taraflara tebliğ tarihinden itibaren başlayacağı hükme bağlanmıştır. Bahse konu başvurunun yapıldığı tarih itibarıyla gerekçeli kararın ilgili taraflara henüz tebliğ edilmemiş olduğu anlaşıldığından; söz konusu başvuru, gerekçeli kararın TERMOPET'e tebliğ edildiği 06.12.2012 tarihi itibarıyla değerlendirmeye alınmıştır.
- (10) Bilindiği üzere, "idari işlemin geri alınması" bir idari işlemin ilk olarak tesis edildiği tarihten itibaren tüm hüküm ve sonuçlarıyla ortadan kaldırılmasıdır. Bu bakımdan idari işlemin yargı kararıyla iptal edilmesiyle benzer bir nitelik arz etmektedir. İşlemin hak kazandırıcı bir işlem olup olmadığı tartışması bir yana bırakılırsa, doktrinde¹ ve içtihat² idari işlemin geri alınabilmesi için idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması, ilgilinin hilesi

¹ Günday, Metin, İdare Hukuku, Ankara, 2002 s.160

² Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin 05.04.1995 tarih, E. 1993/1050, K. 1995/254 sayılı kararı.

ya da idareyi aldatması veya idarenin açık hataya düşmesi gibi koşullardan en az birinin varlığının gerektiği belirtilmektedir.

- (11) "İdari işlemin kaldırılması" ise, bir idari işlemin idarenin alacağı bir başka idari karar ile geleceğe yönelik olarak yürürlükten kaldırılmasını ifade etmektedir. İdari işlemin kaldırılabilmesi için söz konusu idari işlemin hukuka aykırı olması gibi bir şart bulunmamasıyla birlikte, bu tür işlemlere esas teşkil eden kararların ancak ilgili kanunda gösterilmiş esas ve usule ilişkin koşulların varlığı halinde kaldırılabilmesi kabul edilmektedir³. Kimi durumlarda ise idare, ilgili kararını doğrudan kaldırarak bunun yerine alacak yeni bir idari karar tesis etmek yerine, Kanun'da öngörülen usul ve esaslar çerçevesinde idari işlemini değiştirme yoluna gidebilmektedir. Bu çerçevede "idari işlemin değiştirilmesi" de esasen idari işlemin geleceğe yönelik olarak ortadan kaldırılması ve yerine yeni bir idari işlem tesis edilmesidir. Bu nedenle yukarıda bahsedildiği şekliyle idari işlemlerin kaldırılmasına ilişkin usul ve esaslara tabidir.
- (12) 4054 sayılı Kanun incelendiğinde, daha önce tesis edilen idari işlemin geri alınmasına yahut kaldırılmasına ilişkin hükümlere muafiyet ve menfi tespit kararlarıyla sınırlı olmak üzere Kanun'un 13. ve 27/1(c). maddelerinde yer verildiği görülmektedir. Anılan Kanun'un 13. maddesinde muafiyet ve menfi tespit kararlarının, kararın alınmasına esas teşkil eden herhangi bir olayda değişiklik olması, karara bağlanan şartların veya yükümlülüklerin yerine getirilmemesi ya da kararın söz konusu anlaşma hakkında yanlış veya eksik bilgiye dayanarak verilmiş olması halinde geri alınabileceği belirtilmekte; 27/1(c). maddesinde ise, Kurulun verilen muafiyet kararları ve menfi tespit belgelerinin ilgili olduğu piyasaları sürekli takip ederek, bu piyasalarda ya da tarafların durumlarında değişiklikler tespit edilmesi halinde ilgililerin başvurularını yeniden değerlendirebileceği yer almaktadır.
- (13) Bununla birlikte, yukarıda yer verilen hükümlerin mevcut başvuru bakımından uygulanma imkânının bulunmadığı değerlendirilmektedir. Öncelikle, Kurum kayıtlarına 21.09.2012 tarihinde giren yazıda belirtilen hususlar, Kurulumuzun 28.08.2012 tarih ve 12-42/1252-406 sayılı kararına ilişkin yürütülen inceleme kapsamında TERMOPET tarafından gönderilen yazıda yer alan ifadeler haricinde ek bir bilgi içermemekte ve TERMOPET'in iddialarını destekler nitelikte ilave bir belge de bulunmamaktadır. Ayrıca, işbu karara konu olan başvuruda yer verilen bilgi ve iddialara ilişkin inceleme ve tespitler ile bunlara ilişkin değerlendirmelerin, Kurulumuzun aynı kararında yapıldığı görülmektedir.
- (14) Bir anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin (a) bendi kapsamında değerlendirilebilmesi için, dağıtım şirketinin (sağlayıcı) ilgili akaryakıt istasyonuna ilişkin aynı veya şahsi hakkını doğrudan malikten alması ve daha sonra bu istasyonu malik ile bağlantısı olmayan başka bir şahsa işletmesi şartı aranmaktadır. Bu bakımdan, bayinin özellikle sağlayıcıdan önce ilgili istasyon üzerinde aynı veya şahsi bir hakka sahip olması halinde, daha sonra sağlayıcıya aynı veya şahsi hakkı veren üçüncü kişi (malik) ile bağlantılı olduğu kabul edilmekte ve bu tür sözleşmeler istisna kapsamında değerlendirilmemektedir. Ancak ilgili kararda da ayrıntılı şekilde değerlendirildiği üzere; başvuruya konu olan intifa hakkının 13.03.2007 tarihinde TERMOPET lehine tesis edilmesinden önce, malik Hüsem YÖRÜMEZ ile Erdoğan VARLIKER (bayi) arasında 12.12.2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere düzenlenen bir kira sözleşmesinin bulunması nedeniyle taraflar arasında 26.02.2007 tarihli Akaryakıt Bayilik Sözleşmesi ile bununla bağlantılı 13.03.2007 tarihli intifa hakkından oluşan dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin (a) bendinde düzenlenen istisna kapsamına girmemekte ve 26.02.2012 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanmaktadır.

³ Günday, age, s.165.

13-09/117-63

- (15) Bu çerçevede TERMOPET ile Hüsem YÖRÜMEZ arasındaki dikey ilişkiye yönelik olarak 28.08.2012 tarih ve 12-42/1252-406 sayılı Kurulumuz kararında ulaşılan sonucun konuyla ilgili geçmiş tarihli Kurul kararlarıyla oluşan içtihadı, somut olayın maddi koşullarına ve usule uygun olduğu, bu nedenle işbu başvuru doğrultusunda, anılan Kurul kararında İYUK'un 11. maddesi anlamında herhangi bir değişikliğe gidilmesine yer olmadığı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (16) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; Hüsem YÖRÜMEZ ile Termopet Akaryakıt Nakliyat ve Ticaret Ltd. Şti. arasındaki dikey anlaşmaya ilişkin olarak tesis edilen 28.08.2012 tarihli ve 12-42/1252-406 sayılı Rekabet Kurulu kararında usul yahut esas yönünden herhangi bir düzeltme ya da değişiklik yapılmasına yer olmadığına; bu nedenle Termopet Akaryakıt Nakliyat ve Ticaret Ltd. Şti. tarafından 2577 sayılı İYUK'un 11. maddesi kapsamında yapılan başvuruya konu talebin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.